P7_TA(2014)0039

Izvješće o napretku Srbije za 2013. godinu

Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2014. o Izvješću o napretku Srbije za 2013. (2013/2880(RSP))

(2016/C 482/17)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir zaključke Predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća u Solunu 19. i 20. lipnja 2003. o perspektivi pristupanja zemalja Zapadnog Balkana Europskoj uniji,

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2008/213/EZ od 18. veljače 2008. o načelima, prioritetima i uvjetima europskog partnerstva sa Srbijom uključujući Kosovo kako je utvrđeno Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244 od 10. lipnja 1999. i stavljanju izvan snage Odluke 2006/56/EZ ([1]),,

— uzimajući u obzir mišljenje Komisije od 12. listopada 2011. o zahtjevu Srbije za članstvo u Europskoj uniji (SEC(2011) 1208) i Komunikaciju Komisije od 12. listopada 2011. pod naslovom „Strategija proširenja i glavni izazovi 2011. – 2012." (COM(2011)0666),

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća za opće poslove od 11. prosinca 2012. o procesima proširenja te stabilizacije i pridruživanja,

— uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Srbije koji je stupio na snagu 1. rujna 2013., uzimajući u obzir tekuće pripreme za prvu sjednicu Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje predviđenu u studenom 2013. kojom će Europski parlament i Narodna skupština Republike Srbije stupiti u kontinuirani dijalog,

— uzimajući u obzir rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1244 (1999), savjetodavno mišljenje Međunarodnog suda pravde od 22. srpnja 2010. o pitanju sukladnosti jednostrane deklaracije o nezavisnosti Kosova s međunarodnim pravom te rezoluciju Opće skupštine UN-a od 9. rujna 2010. koja je potvrdila sadržaj mišljenja i pozdravila spremnost EU-a da potiče dijalog između Beograda i Prištine ([2]),

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa 7. međuparlamentarnog sastanka EU-a i Srbije 18. –19. ožujka 2013.,

— - uzimajući u obzir Ugovor o Energetskoj zajednici, koji je stupio na snagu 1. srpnja 2006. i čiji je Srbija potpisnik, te Odluku Energetske zajednice D/2012/04/MC/EnC od 18. listopada 2012. o provedbi Direktive o obnovljivoj energiji 2009/28/EZ i izmjene članka 20. Ugovora o energetskoj zajednici, u kojem su određeni obvezujući ciljevi,

— uzimajući u obzir sporazum između EU-a i Srbije o ponovnom prihvatu od 8. studenoga 2007 ([3]). i Uredbu Vijeća (EZ) br. 1244/2009 od 30. studenoga 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 539/2001 s popisom trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica te zemalja čiji su državljani od tog uvjeta izuzeti ([4]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 22. listopada 2013. o proračunskom upravljanju pretpristupnih fondova Europske unije na područjima pravosudnih sustava i borbe protiv korupcije u državama kandidatkinjama i potencijalnim državama kandidatkinjama ([5]) i zapažanja o Albaniji sadržana u njoj,

([1]) SL L 80, 19.3.2008., str. 46.
([2]) A/RES/64/298
([3]) SL L 334, 19.12.2007., str. 46.
([4]) SL L 336, 18.12.2009., str. 1.
([5]) Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0434.

Četvrtak, 16. siječnja 2014.

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 28. lipnja 2013.,

— uzimajući u obzir sastavljanje pregovaračkog tima za pristupanje Srbije,

— uzimajući u obzir izvješće Komisije o napretku Srbije za 2013. od 16. listopada 2013. (SWD(2013)0412),

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije,

— uzimajući u obzir članak 110. stavak 2. Poslovnika,

A. budući da je Europsko vijeće 28. lipnja 2013. odlučilo otvoriti pregovore o pristupanju sa Srbijom i održati prvu međuvladinu konferenciju najkasnije u siječnju 2014., čime se potvrđuje europska perspektiva Srbije u skladu s obvezama EU-a prema cijelom Zapadnom Balkanu;

B. budući da je Srbija poduzela važne korake prema normalizaciji odnosa s Kosovom, što je rezultiralo Prvim sporazumom o načelima za normalizaciju odnosa od 19. travnja 2013. te se potrudila dovoljno ispuniti političke kriterije i uvjete procesa stabilizacije i pridruživanja; budući da pregovori o pristupanju čine moćan instrument za praćenje provedbe reformi;

C. budući da su 25. rujna 2013. Europska komisija i Srbija pokrenule postupak pregleda usklađenosti za poglavlja pravne stečevine, počevši s poglavljem 23. o pravosuđu i temeljnim pravima;

D. budući da Srbija, kao svaka država koja teži članstvu u EU-u, mora biti ocijenjena na temelju vlastitog uspjeha u ispunjavanju i provođenju istog skupa kriterija te usklađivanja s njim;

E. budući da je EU stavio vladavinu prava u središte politike proširenja;

F. budući da se provedba pravnog okvira o zaštiti manjina treba u potpunosti osigurati, posebno kad je riječ o obrazovanju, uporabi jezika, pristupu medijima i vjerskim uslugama na jeziku manjina;

G. budući da je Komisija naglasila potrebu da se ojača gospodarsko upravljanje u svim zemljama Zapadnog Balkana;

1. nestrpljivo očekuje službeni početak pristupnih pregovora sa Srbijom na prvoj međuvladinoj konferenciji EU-a i Srbije koja će se održati 21. siječnja 2014.; smatra da je ta međuvladina konferencija povijesni korak u procesu europske integracije Srbije te je dokaz predanosti EU-a procesu proširenja; poziva srpske vlasti da u daljnjem radu nakon konferencije pospješe reforme u zemlji povezane s Europskom unijom kako bi se zadovoljila očekivanja srpskih građana o odvijanju procesa pristupanja EU-u bez poteškoća te pojačao gospodarski oporavak, čineći konkretnima izglede za članstvo u Europskoj uniji,;

2. pozdravlja pokazanu predanost vlade Srbije europskim integracijama te potiče Srbiju da nastavi sa sustavnim i društveno-gospodarskim reformama koje će joj omogućiti da preuzme obveze članstva i djelotvorno ih ispuni; ističe da provedba reformi ostaje ključni pokazatelj za uspješnost procesa integracije te stoga potiče vlasti da ulažu više napora na područjima pravosuđa, borbe protiv korupcije, javnog sektora, civilnog nadzora nad sektorom obrane i sigurnosnog sektora, politike energetike, posebno kad je riječ o uštedi energije i obnovljivim izvorima energije, slobode medija, zaštite svih manjina i ranjivih skupina kao i njihovih temeljnih prava, strukturnih reformi u gospodarstvu, socijalnog dijaloga, poboljšanja klime poslovanja i održivog upravljanja prirodnim resursima;

3. pozdravlja stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) 1. rujna 2013. i sazivanje prvog Vijeća o stabilizaciji i pridruživanju koji se održao 21. listopada 2013.; ističe da stupanje na snagu SSP-a predstavlja važan korak u sklopu postupka europskih integracija Srbije i pruža opći okvir za Srbiju i EU kako bi pojačali suradnju na području političkih kriterija i usklađivanja s pravnom stečevinom, te kako bi pripremi buduće sudjelovanje Srbije na jedinstvenom tržištu; potiče sve obuhvaćene strane da odgovorno surađuju;

4. pozdravlja Prvi sporazum o načelima za normalizaciju odnosa sklopljen nakon dijaloga na visokoj razini između premijera Srbije i Kosova 19. travnja 2013., čime je otvoren put daljnjim koracima u procesu europskih integracija Srbije i Kosova; pozdravlja korake dosad poduzete s obje strane kad je riječ o provedbi tog sporazuma i potiče vlasti da ga nastave provoditi sve postignute sporazume savjesno i pravodobno; pozdravlja dogovore o telekomunikacijama i energetici postignute tijekom dijaloga 8. rujna 2013; poziva posebno Srbiju i Kosovo da, kad je riječ o provedbi Sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći, aktivno i konstruktivno surađuju s EULEX-om kako bi se suočili s rastućim brojem zahtjeva koji se odnose na vlasništvo na Kosovu; poziva obje strane da očuvaju taj konstruktivni pristup i da istodobno postignu dogovor oko kontroverznih i osjetljivih detalja koji se još trebaju razraditi i oko kojih se dogovor tek treba postići; potiče obje strane da se nastave baviti s pitanjem nestalih osoba te pozdravlja u tom pogledu prve rezultate koji su postignuti u okvir radne skupine o nestalim osobama kojom je predsjedao Crveni križ; uzima u obzir napore koji su učinjeni kako bi se smanjila ilegalna trgovina između Srbije i Kosova; primjećuje da će predstavnici vlasti Srbije i Kosova morati uložiti dodatne napore kako bi integrirali srpsku manjinu u kosovsko društvo i kako bi zbližili albansku i srpsku zajednicu;

5. pozdravlja održavanje prvih izbora na državnoj razini na Kosovu 3. studenog 2013. te posebno primjetan odaziv birača u općinama gdje su Srbi većinska populacija južno od rijeke Ibar kao i uredno provođenje lokalnih izbora na Kosovu koje je europska promatračka misija (EU-EOM) okarakterizirala kao ključan korak prema stvaranju zajednice srpskih općina u sklopu procesa normalizacije; pozdravlja napore koje Beograd i Priština ulažu kako bi osigurali da se izbori održe na miran i demokratski način; odlučno osuđuje nasilje i stalna zastrašivanja koja su se dogodila u općini Sjeverna Mitrovica i općini Zvečan te potiče vlasti Srbije da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se počinitelje privelo pravdi; primjećuje u vezi s time obećanje srpskih vođa da će oni koji su odgovorni za izazivanje nasilja odgovarati za svoje radnje; primjećuje da su potrebni dodatni snaži napori kako bi se slomila mreža organiziranog kriminala i njezine veze s lokalnim političkim elitama te ponovno uspostavila vladavina prava na sjeveru Kosova; pozdravlja stav srpskih političkih vođa koji su aktivno poticali etničke Srbe na Kosovu da sudjeluju u izborima, ali primjećuje istovremeno da Beograd ne bi smio ometati politički pluralizam srpske zajednice na Kosovu agitiranjem za bilo koju stranku ili izbornu listu;

6. naglašava potrebu za većom transparentnošću u objavi rezultata dijaloga između Beograda i Prištine te uključenjem parlamenata i civilnog društva u postupak provedbe; naglašava, u tom smislu, potrebu da srpski i kosovski pregovarači grade povjerenje javnosti i savjetuju se s građanima; poziva srpske vlasti u Beogradu, Mitrovici i južno od rijeke Ibar da učine više kako bi povećali interakciju zajednica između kosovskih Srba i Albanaca, posebno potičući da se u školama i centrima zajednice podučava albanski jezik; naglašava da se i kosovske Albance mora snažno poticati na interakciju s okolnim srpskim zajednicama te na učenje srpskog jezika kao ključnog elementa integracije srpske zajednice u kosovsko društvo i budućeg dijaloga i upravljanja od strane obiju zajednica;

7. žali zbog stalnih poteškoća s kojima se građani EU-a suočavaju prilikom ulaska u Srbiju s Kosova i potom prelaska iz Srbije u treću zemlju zbog toga što Srbija ne priznaje vanjske granice Kosova i tvrdi da prvi ulazak u Kosovo predstavlja nezakonit ulazak u Srbiju; nadalje žali zbog toga što srpska policija svojim pečatima poništava kosovske pečate u stranim putovnicama; potiče Srbiju da razmotri ukidanje takvih politika kao snažnu mjeru za izgradnju povjerenja, što je potreban korak prema normalizaciji odnosa s Kosovom, te kao konkretnu mjeru promicanja daljnje integracije s EU-om u skladu s načelom slobode kretanja;

8. poziva srpske vlasti i vlasti susjednih zemalja da nastave izražavati dobru volju i u potpunosti surađivati s Posebnom radnom skupinom za istrage koja je uspostavljena nakon izvješća parlamentarne skupštine Vijeća Europe iz prosincu 2010. te potiče dodatno ubrzanje njezina rada;

9. cijeni konstruktivan pristup srpske vlade u odnosima s susjednim zemljama budući da je omogućio znatan napredak u ostvarivanju i regionalne suradnje i bližih odnosa s EU-om; ponavlja ključnu važnost regionalne suradnje kad je riječ o pitanjima u vezi s energetikom, borbom protiv organiziranog kriminala i razvojem prometnih mreža kao i pomirenjem te postupnim rješavanjem bilateralnih odnosa sa susjednim zemljama prvenstveno radi postizanja napretka u premošćivanju posljedica nedavnog sukoba te nastavno na to za uspjeh europskih integracija Srbije; potiče vlasti da prisno surađuju s državama bivše Jugoslavije radi rješavanja svih otvorenih pravnih pitanja vezanih za pravno naslijeđa, kao i na punu i pravodobnu provedbu svih bilateralnih sporazuma sa susjednim zemljama; poziva Srbiju da uloži veće napore kako bi

riješila otvorena pitanja s Hrvatskom, posebno kad je riječ o nestalim osobama, utvrđivanju granice i procesuiranju ratnih zločinaca, čime bi se omogućilo uklanjanje prepreka povlačenju međusobnih tužbi za genocid na Međunarodnom sudu; poziva vlasti u Beogradu da aktivno podrže i omoguće ustavne promjene u BiH s ciljem usklađivanja izbornog zakonodavstva s presudom Europskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić-Finci i jačanja i uređenja državnih institucija BiH kako bi zemlja krenula naprijed na svom putu pristupanja EU-u.

10. uzima u obzir nedavni napredak u pronalaženju masovnih grobnica i identifikaciji nestalih osoba iz ratova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te poziva vlasti Srbije da provedu temeljitiju istragu arhiva i dužnosnika bivše Jugoslavenske narodne armije;

11. poziva Srbiju na osiguranje jakog parlamentarnog nadzora postupka pregovora o pristupanju; ponovno ističe važnost ranog uključivanja parlamenta Srbije u postupak ugradnje u zakon preuzetih obveza te da se preko savjetodavnog mehanizma tijekom trajanja postupka pristupanja potakne sudjelovanje civilnog društva, budući da ima važnu ulogu kao ključni promatrač stalne provedbe europskih reformi dok istovremeno vodi računa da dijalog i dobrosusjedski odnosi sa susjedima Srbije poprime čvrste temelje u društvu; pozdravlja suradnju s Hrvatskom i Crnom Gorom u sklopu nastojanja razmjene primjera dobre prakse iz svog nedavnog iskustva te tako pomognu Srbiji da brzo i lako prođe postupak pristupanja;

12. pozdravlja donošenje Strategije i Akcijskog plana reforme pravosuđa 2013. – 2018. koji se temelje na ključnim načelima neovisnosti, nepristranosti, sposobnosti i kvalitete pravosuđa te nepostojanja političkog uplitanja; potiče vlasti da pojačaju tu reformu u skladu s preporukama Venecijanske komisije, posebice u pogledu uloge parlamenta u imenovanju sudaca i neovisnosti tužiteljstva s ciljem postupka kontrole 23. poglavlja (*screening)* koje je započelo 25. rujna 2013.; naglašava važnost jačanja neovisnosti Visokog sudskog vijeća i Državnog vijeća tužitelja **i** smanjivanja broja neriješenih predmeta kao potrebnog uvjeta za uspješno odvijanje cjelokupnog procesa reformi; poziva vlasti da osiguraju sva potrebna sredstva za Pravosudnu akademiju koja bi trebala biti ključna u jamčenju zapošljavanja na temelju postignutih rezultata; naglašava potrebu za stalnim stručnim usavršavanjem sudaca i tužitelja kako bi se mogli baviti složenim financijskim predmetima i slučajevima gospodarskog kriminala; poziva odgovorna tijela da osiguraju transparentan proces imenovanja sudaca i tužitelja koji se temelji na postignutim rezultatima kao i uspješnom odvijanju stegovnih postupaka protiv sudskog osoblja; nadalje naglašava da je potrebno osigurati pravovremenu pravdu zajedno s ujednačenom sudskom praksom, objavljivanjem i jednostavnim pristupom svim sudskim odlukama odmah nakon što su donesene te nasumičnu raspodjelu predmeta po svim sudovima; zabrinut je zbog pravne nesigurnosti koja je posljedica toga što velik broj sudaca obnaša dužnosti na privremenoj osnovi; ponavlja činjenicu da je jako i neovisno sudstvo ključno za sposobnost Srbije da ispuni uvjete za članstvo u EU-u;

13. predlaže da se izmjenom zakona o povratu otklone sve prepreke u postupku i pravna ograničenja za povrat u robi; te poziva vladu Srbije da provede u potpunosti i bez diskriminacije zakon o rehabilitaciji; napominje da njegova provedba treba biti u skladu s temeljnim načelima kaznenog zakona, kao što je poštovanje pretpostavke nedužnosti;

14. pozdravlja donošenje Strategije i Akcijskog plana nacionalne borbe protiv korupcije 2013. – 2018. te naglašava da je za njihovu djelotvornu provedbu potreban kontinuiran rad kao dio uvjeta EU-a bez kojeg ne može doći do pristupanja; ističe važnost prikladnog financiranja pravilne provedbe strategije; naglašava da je politička volja presudna za dosljedan postupak istrage i donošenja presude u istaknutim slučajevima korupcije, uključujući 24 privatizacijske afere koje je izdvojilo Vijeće za borbu protiv korupcije; pozdravlja u tom pogledu prve rezultate i konačne presude u borbi protiv korupcije; naglašava istovremeno potrebu za izgradnjom institucionalnih kapaciteta kako bi se pojačala vladavina zakona i međuagencijska suradnja, posebno kad je riječ o pravosuđu i tužiteljstvu, radi rješavanja složenih slučajeva u vezi sa sustavnom korupcijom i financijskim istragama; smatra da treba ojačati pravnu sposobnost i povećati sredstva Agencije za borbu protiv korupcije; naglašava da potrebe za financiranjem svih političkih stranaka trebaju biti transparentne i u skladu sa standardima EU-a; poziva vlasti da u sklopu strategije za borbu protiv korupcije donesu zakon o zviždačima te da osiguraju njegovu hitnu i nesmetanu primjenu;

15. primjećuje da su korupcija i organizirani kriminal široko rasprostranjeni u regiji te također predstavljaju prepreku demokratskom, socijalnom i gospodarskom razvoju Srbije; smatra da je regionalna strategija i pojačana suradnja između svih zemalja u regiji ključna za učinkovitije rješavanje tih pitanja;

16. smatra da su žene važni nositelji promjena u srbijanskom društvu; bilježi povećanje zastupljenosti žena u parlamentu nakon izbora 2012.; potiče vlasti Srbije da ulože daljnje napore kako bi osigurale jednaku zastupljenost; naglašava da su žene još uvijek žrtve diskriminacije na tržištu rada i u drugim dijelovima društva i da još uvijek nisu u potpunosti zastupljene u političkom životu zemlje, uključujući funkcije u vladi; naglašava činjenicu da učinkovita provedba postojećih zakona o suzbijanju diskriminacije i o jednakost spolova te daljnje jačanje upravnog kapaciteta još uvijek predstavlja veliki izazov te poziva vlasti Srbije da pojačaju napore u tom pogledu;

17. poziva vlasti da osiguraju vjerodostojnost i profesionalizam programa zaštite svjedoka i stave na raspolaganje adekvatna sredstva kako bi pravosuđe moglo djelotvorno nastaviti istražne postupke o ratnim zločinima i organiziranom kriminalu; upozorava da je određeni broj bivših policijskih dužnosnika dobrovoljno izašao iz programa zaštite svjedoka zbog znatnih nedostataka tog programa;

18. iskazuje svoju veliku zabrinutost zbog odluke Ustavnog suda kojom se ukidaju jamčene 22 ovlasti Autonomne pokrajine Vojvodine i ostavlja zabrinjavajuće velik broj neriješenih pitanja koja treba riješiti; poziva s tim u vezi na poštovanje načela vladavine prava i supsidijarnosti; nadalje, iznova podsjeća stranke da je prema Ustavu, Zakon o financiranju Autonomne pokrajine trebao biti usvojen krajem 2008.; stoga potiče Vladu da ga bez odgađanja predloži parlamentu jer je taj Zakon neophodan za funkcioniranje demokracije i vladavine prava u Srbiji;

19. naglašava važnost konstruktivnog društvenog dijaloga za gospodarski razvoj Srbije; potiče Vladu na promicanje izgradnje kapaciteta istinski neovisnih sindikata i organizacija poslodavaca te na stvaranje okvira i političkog prostora za društveni dijalog i kolektivne ugovore;

20. naglašava važnost promicanja i zaštite ljudskih prava, temeljnih sloboda i načela nediskriminacije, svih vrsta i na svim razinama; pozdravlja donošenje strategije za suzbijanje diskriminacije i naglašava činjenicu da je njezina provedba od ključne važnosti; pozdravlja dosadašnji napredak, ali je i dalje zabrinut zbog razine diskriminacije u zemlji i poziva na poštovanje svih manjina – nacionalnih, etničkih, spolnih i s obzirom na seksualnu orijentaciju – te na osiguravanje njihovih društveno-gospodarskih i kulturnih prava; ukazuje na činjenicu da treba posebno obratiti pozornost na skupine koje su više izložene diskriminaciji i diskriminacijskim postupanjima kao što su Romi, žene, osobe s invaliditetom i djeca; poziva na prikladnu provedbu strategije o Romima u Srbiji; poziva na bolju zaštitu prava žena i donošenje politika o jednakosti spolova te ističe potrebu za cjelovitom provedbom Rezolucije br. 1325 Vijeća sigurnosti UN-a te uključenjem rodne perspektive u sve relevantne politike Vlade; odlučno osuđuje odluku vlasti da zabrani Paradu ponosa u Beogradu planiranu za rujan 2013. kao i prethodne dvije godine i poziva na davanje političke potpore na najvišoj razini za ljudska prava pripadnika skupina LGBTI; ustraje na tome da se pravo na javno okupljanje mora osigurati za sve građane i manjine, uključujući i LGBTI manjinu; poziva vlasti Srbije na razvoj proaktivnog pristupa prema većoj uključenosti LGBTI skupina; potiče vladu da tijekom cijele godine ulaže na sveobuhvatan način sve više napora u borbi protiv nasilničkih skupina čiji cilj je ometati i napasti mirne demonstracije zajednice LGBTI, kako bi te skupine spriječili u narušavanju vladavine prava i poštovanju ljudskih prava u Srbiji; nadalje poziva vlasti Srbije da počnu rješavati problem traumatičnih posljedica nasilja iz devedesetih godina prošlog stoljeća, kao dijela dugoročne strategije sprečavanja huliganstva i stanja bezakonja;

21. naglašava središnju ulogu aktivnih i neovisnih udruga civilnog društva u jačanju i konsolidaciji demokratskih političkih procesa u zemlji; priznaje važnost rada koji obavljaju udruge civilnog društva i organizacije žena u pogledu prava osoba LGBT populacije, iskorjenjivanja nasilja nad ženama, povećanja sudjelovanja žena u politici, naporima usmjerenim prema izgradnji mira i ulozi civilnog društva kao nadzornog organa; ističe važnost dijaloga s udrugama civilnog društva i podsjeća na ključnu ulogu aktera civilnog društva u doprinošenju poboljšanoj regionalnoj suradnji na društvenim i političkim pitanjima; pozdravlja poboljšanu suradnju vlade s nevladinim udrugama i poziva na šire savjetovanje s njima kad je riječ o stvaranju politika, uključujući oblikovanje politika i zakonodavstva te praćenje aktivnosti vlasti;

22. poziva na snažniju političku angažiranost u sklopu postupka reforme javne uprave i napora za osnivanjem sustava koji se temelji na rezultatima, osobito kad je riječ o dovršetku zakonodavnog okvira i njegovom punom poštovanju međunarodnih konvencija; žali što se Zakon o javnim službenicima ne primjenjuje na mjesne vlasti;

23. naglašava činjenicu da je Srbija ratificirala glavne konvencije o radničkim pravima Međunarodne organizacije rada (ILO) kao i revidiranu Europsku socijalnu povelju; skreće pozornost na činjenicu da su radnička i sindikalna prava još uvijek ograničena unatoč ustavnim jamstvima te poziva Srbiju da pridonese jačanju tih prava; zabrinut je zbog slabog socijalnog dijaloga i neredovitog savjetovanja sa socijalnim partnerima; poziva na poduzimanje daljnjih koraka kako bi se Ekonomsko i socijalno vijeće ojačalo u zauzimanju aktivne uloge u poboljšavanju socijalnog dijaloga te u igranju aktivnije savjetodavne uloge u donošenju izradi zakona;

24. naglašava potrebu za osiguravanjem slobode medija te s tim u vezi pozdravlja dekriminalizaciju klevete; ističe potrebu da se održi snažna neovisna javna radiotelevizije te osigura njeno stabilno i održivo financiranje te potpuna transparentnosti medijskog vlasništva; potiče brzu provedbu medijske strategije i povezanih nacrta zakona uključujući rano pružanje široko rasprostranjenog pristupa internetu; duboko žali zbog stalnih prijetnji novinarima i ponavlja poziv vlastima da riješe otvorene istrage o ubojstvima novinara; smatra da se trebaju poduzeti daljnji koraci kako bi se novinarima osigurao siguran prostor za učinkovito obavljanje posla bez autocenzure; posebno ukazuje na opasnost od zlouporabe javnih sredstava za oglašavanje radi vršenja političkog utjecaja na medije;

25. poziva Vladu Srbije da pojačano surađuje s europskim institucijama kako bi se osigurao bolji pristup europskim fondovima koji su na raspolaganju organizacijama civilnog društva radi potpore njihovu radu u svojstvu ključnih aktera europskog integracijskog procesa Srbije;

26. naglašava potrebu jačanja napora u borbi protiv trgovanja ljudima i potiče na formalizaciju uloga i odgovornosti dužnosnika i pružatelja usluga u pogledu identificiranja žrtava i upućivanja žrtava na odgovarajuće službe;

27. ponovno poziva vlasti da se nastave zalagati za uklanjanje nasljeđa nekadašnjih komunističkih tajnih službi čime bi se doprinijelo demokratizacije Srbije; poziva Srbiju da ubrza postupak sukcesije i provedbu obveza koje se odnose na podjelu imovine, kao i dogovora o podjeli zajedničkog arhiva bivše Jugoslavije; ponavlja da je u tom pogledu potpuni pristup svoj arhivskoj građi, osobito onoj bivše jugoslavenske tajne službe (UDBA) od ključne važnosti; ponovno poziva vlasti da olakšaju pristup tim arhivima koji se tiču nekadašnjih jugoslavenskih republika te da ih vrate njihovim vladama ako one to zatraže;

28. poziva Vladu Srbije da omogući istrage bivših diktatorskih režima, politički i sudski rehabilitira bivše žrtve i dodijeli odštetu njima i njihovim obiteljima koje su zbog toga pretrpjele patnju kako bi se ojačala socijalna kohezija i osigurao trajan mir i pravda u kontekstu europskog integracijskog procesa Srbije;

29. poziva na djelotvornu provedbu zakonodavstva i bilateralnih i multilateralnih sporazuma o nacionalnim i etničkim manjinama ([1]) na jednak, nediskriminirajući i razmjeran način diljem zemlje; poziva vlasti da promiču okruženje tolerancije i jednakog postupanja bez diskriminacije nacionalnih i etničkih manjina, uključujući pristup obrazovanju na materinskom jeziku, upotrebu jezika u mjesnoj i regionalnoj javnoj upravi; nadalje poziva na poboljšanja u cilju ukidanja diskriminacije u postojećim zakonima i praksi u vezi s povratom imovine pripadnicima nacionalnih i etničkih manjina; naglašava važnost vijeća nacionalnih manjina, njihove uloge u sklopu postupka integracije nacionalnih manjina te provedbe individualnih i kolektivnih prava nacionalnih manjina, te poziva vlasti da osiguraju stalna i primjerena financijska sredstva za njihov rad; poziva vlasti da osiguraju nesmetan izborni postupak za izbore 2014. za vijeća nacionalnih manjina u skladu s preporukama neovisnih tijela; izražava zabrinutost zbog mogućeg prekida emitiranja programa na jeziku manjina zbog najavljene privatizacije medija;

([1]) Srbija priznaje sljedeće nacionalne i etničke manjine: albansku, bošnjačku, bugarsku, bunjevačku, hrvatsku, češku, njemačku, goransku, mađarsku, makedonsku, romsku, rumunjsku, rusinsku, slovačku, ukrajinsku, vlašku, i druge.

30. ističe potrebu da se snažnije postavi u rješavanju situacije romskih žena i djece koji se još uvijek suočavaju s teškim životnim uvjetima, prisilnim iseljenjima i diskriminacijom na tržištu rada; poziva vlasti Srbije da omoguće pristup stambenom smještaju i uslugama zdravstvene skrbi; naglašava potrebu za potpunom harmonizacijom zakonodavstva protiv diskriminacije s politikama EU-a i primjenom sveobuhvatnog pristupa spram uključenja Roma; nadalje ističe potrebu za djelotvornim praćenjem mjera uključivanja kako bi se smanjio jaz između zakonodavstva i njegove provedbe;

31. uzima na znanje rad na izmjeni kaznenog zakona; primjećuje, međutim, da je pravna nesigurnost prisutna u privatnom sektoru i nakon usvojenih izmjena; ponovno izražava zabrinutost zbog odredbi novog članka 234. o zloupotrebi odgovornih položaja kojim se ostavlja prostora za proizvoljno tumačenje i poziva na to da se postojeće nepravedne optužnice podignute u skladu s člankom 359. u privatnom sektoru odmah odbace kako bi se ponovno uspostavila vladavina prava u zemlji i uvela pravna sigurnost za poslovnu zajednicu u Srbiji;

32. ustraje na tome da državne institucije moraju djelovati na transparentan i odgovoran način; pohvaljuje rad nezavisnih regulatornih tijela kao što su pučki pravobranitelj, povjerenik za informacije od javne važnosti i drugi, te uvažava njihov doprinos u poboljšanju pravnog okvira i odgovornosti državnih institucija; potiče vlasti da sustavno naknadno izvještavaju o njihovim preporukama i nalazima;

33. naglašava koristi procesa decentralizacije te potiče jačanje ovlasti lokalnih vlasti; žali zbog toga što je Nacionalno vijeće za decentralizaciju i dalje neaktivno; i dalje je osobito zabrinut zbog pravne nesigurnosti oko statusa Vojvodine i odgode donošenja zakona o vlastitim sredstvima Vojvodine;

34. pozdravlja mjere kojima vlada nastoji poboljšati društveno-gospodarsku situaciju u Preševskoj dolini i Sandžaku, no ističe da su potrebni dodatni napori jer su te regije još uvijek znatno slabije razvijene i imaju visoku stopu nezaposlenosti; skreće pozornost na činjenicu da su albanske i bošnjačke etnička manjine i dalje nedovoljno zastupljene u lokalnoj upravi; traži od Vijeća i Komisije da snažno podrže te razvojne strategije;

35. ponovno izražava svoju podršku inicijativi REKOM i snažno potiče zemlje bivše Jugoslavije da osnuju međuvladinu komisiju sa zadatkom utvrđivanja činjenica o žrtvama i nestalim osobama u ratovima 1991. – 2001.;

36. pozdravlja suradnju Srbije s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju, koja je rezultirala izručenjem svih pojedinaca osumnjičenih za ratne zločine kako bi im se sudilo, kao važan korak prema europskim integracijama; potiče daljnju suradnju sa Sudom i drugim bivšim jugoslavenskim republikama kako bi se ostvarila pravda za žrtve i njihove obitelji;

37. poziva Vladu da usvoji preporuke iz konačnog izvješća OESS-a/UDILJP-a o parlamentarnim, lokalnim i ranim predsjedničkim izborima iz svibnja 2012., posebno s obzirom na rješavanje izbornih sporova, transparentnost registracije glasača i političkog financiranja kao i konsolidaciju i harmonizaciju pravnog okvira za izbore u Srbiji, budući da se prema međunarodnim standardima svaka izmjena izbornog zakona treba usvojiti puno prije održavanja bilo kojih izbora;

38. ponavlja svoju snažnu potporu liberalizaciji viznog sustava u državama Zapadnog Balkana kao važnom stupu procesa europske integracije cijele regije, no istodobno je vrlo zabrinut zbog sve većeg broja lažnih tražitelja azila; u pogledu toga poziva države članice da ne zloupotrebljavaju mehanizam privremene obustave izuzeća od viza usvojen u rujnu 2013. već da radije ovaj problem rješavaju prilagodbom svojih zakonodavnih okvira te kategoriziraju Srbiju kao „zemlju sigurnog podrijetla", što bi bila ključna mjera u naporima za smanjenje broja lažnih tražitelja azila; istodobno poziva na provođenje mjera na nacionalnoj razini, posebno društvenih i gospodarskih mjera u korist najugroženijih skupina, kao i djelotvornih mjera za razbijanje mreža organiziranog kriminala koje su uključene u trgovanje ljudima;

39. potiče vlasti Srbije da ojačaju sustav prikupljanja poreza i da odgovorno provode fiskalnu politiku; ističe da bi se fiskalna konsolidacija trebala poduprijeti sveobuhvatnim strukturnim reformama te stoga ohrabruje Vladu da provede već zakašnjele strukturne gospodarske reforme kao što je zakon o planiranju i izgradnji, kako bi se poboljšala klima investiranja i poslovanja, smanjila visoka razina nezaposlenosti i siromaštva, posebno u regijama gdje žive pretežno nacionalne manjine, te provela reforma mirovina kako bi se uveo održiv mirovinski sustav; ustraje na hitnoj potrebi ukidanja administrativnih prepreka za poslovanje i ističe važnost brzog restrukturiranja javnih poduzeća kako bi se umanjili gubici i

prisutnost države u gospodarstvu; u tu svrhu poziva vlasti Srbije da promiču tržišno gospodarstvo i učine ga potpuno funkcionalnim, da izgrade snažnu poreznu osnovicu i da razrade strategiju za borbu protiv siromaštva što su ključni elementi za omogućavanje pristupanja Srbije EU-u; potiče vlasti Srbije da se savjetuje s civilnim društvom i poslovnom zajednicom te da ih uključi u radne skupine pri izradi nacrta novog zakonodavstva; poziva vlasti Srbije da regulatornom i zakonskom reformom ponovno uspostave povjerenje poslovne zajednice; primjećuje da će uspješno uvođenje i provedba strukturnih gospodarskih reformi pomoći u smanjenju visokih razina migracije;

40. pozdravlja dosadašnji rad Agencije za restituciju; ohrabruje povrat imovine u naravi kad je to moguće; pozdravlja odluku ministarstva gospodarstva o sastavljanju cjelovita popisa javne i državne imovine čime bi se stalo na kraj privatnim interesima koji nezakonito stječu tu imovinu; ističe da je cjelovit popis javne i državne imovine i dalje ključan za uspjeh u borbi protiv sustavne korupcije jer postoji širok jaz između stvarne i službeno zabilježene državne i javne imovine;

41. poziva vlasti da na sve načine pokušaju smanjiti negativne posljedice gospodarskih politika kao što su siromaštvo, nezaposlenost i društvena isključenost, te da se pozabave njihovim korijenskim uzrocima i promiču razvoj;

42. žali zbog izostanka napretka i stalnog kašnjenja u praktičkoj provedbi okvira za obnovljive izvore energije; primjećuje da Srbija zaostaje za drugim zemljama kandidatkinjama u iskorištavanju obnovljivih izvora energije i izražava zabrinutost zbog toga što ciljevi za obnovljive izvore energije za 2020. u Srbiji neće biti ispunjeni; naglašava potrebu za transparentnošću u postupcima savjetovanja vlade i žali zbog neuspjeha vlasti Srbije u vođenju računa o stajalištima međunarodnih financijskih institucija pri usvajanju Modela ugovora o otkupu električne energije;

43. žali zbog toga što je vrlo malo napretka postignuto na području zaštite okoliša i klimatskih promjena te poziva vlasti Srbije da što je brže moguće usvoje sveobuhvatnu strategiju za klimu u skladu s ciljevima EU-a;

44. naglašava da će Srbija, kao i ostale države u regiji, u nadolazećim godinama morati primijeniti ekološke standarde EU-a i usvojiti ciljeve za smanjenje emisije stakleničkih plinova, s obzirom na to da su već usvojile ciljeve za obnovljive izvore energije za 2020.; primjećuje da u energetskoj strategiji Energetske zajednice koja je usvojena 2012. Srbija obznanjuje planove o povećanju proizvodnje električne energije iz ugljena u velikim uređajima za loženje, te ističe da je to u suprotnosti s planiranim smanjenjem emisije stakleničkih plinova; u tom pogledu poziva srpske vlasti da usvoje energetsku politiku koja bi bila u skladu s ciljevima EU-a te, naročito, da iskoriste nedavnu odluku Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) o financiranju projekta vrijednog 75 milijuna EUR kojim bi se lokalnim bankama u državama Zapadnog Balkana osiguralo kreditne linije za daljnje kreditiranje privatnih i lokalnih zajmoprimaca za ulaganja na području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije;

45. potiče vlasti Srbije da poboljšaju politike zaštite potrošača, posebno kad je riječ o općim načelima u vezi sa sigurnosti hrane i osnivanju nacionalnog referentnog laboratorija; žali zbog činjenice da zakon o genetski modificiranim organizmima još uvijek nije usklađen s europskim zakonodavstvom;

46. pozdravlja inicijativu gradskih vlasti Beograda da pokrenu kampanju za imenovanje Beograda europskom kulturnom prijestolnicom 2020. i potiče povezane projekte kojima se Beograd i Srbija približavaju kulturnom prostoru EU-a, osobito što se tiče međuetničkog suživota, multikulturnog razumijevanja i međureligijskog dijaloga;

47. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te vladi i parlamentu Srbije.